

Helaas ontbreekt bevindelijke geestelijke geloofsgang van Gods Kerk op aarde

Studiebijbel OT deel 1 nuttig en degelijk studieboek

Bijbeluitleg is altijd een zaak die vaak verdeeldheid van meningen meebrengt. Dat is van oudsher zo geweest. Wat is de uitleg, wat de toepassing? Horen beide in een boek bij elkaar of moeten we ze uit elkaar houden? Daarbij komen zaken als tussen de regels door lezen, de allegorische uitleg, het uitleggen vanuit de context vandaan, om dan maar verder te zwijgen van de Bijbelkritische uitleg en allerlei scholen van uitleg. De hedendaagse Bijbelwetenschap zou ik, zoals ze aan de universiteiten wordt gedoceerd, eigenlijk willen karakteriseren als ongelovig, als sollen van het gezag en met de inspiratie, met alle gevolgen van dien.

Rede

We lazen in het RD (280204) een artikel met als kop "Rede geen richtsnoer bijbeluitleg." Terwijl het artikel zegt "dat het verstand een middel is om uit de Schrift te halen wat er in zit." Ik denk dat dit wat kort door de bocht is. Het verstand zal aangestuurd moeten worden, verlicht moeten worden en is van zichzelf uit niet bij machte om de werkelijke betekenis van de Schrift te doorzien. Ook al kan het verstand een geweldig middel zijn, we hebben meer nodig. Het gaat ook niet alleen om het intellectuele verstand van de letterlijke betekenis van een tekst. Wat de Schrift zegt, heeft een "geestelijke betekenis en diepgang en hoogte"; deze zaken stijgen uit boven het natuurlijk verstaan, maar de natuurlijke mens verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn. Ik

denk hierbij dus aan 1 Korinthe 2 vers 12-16 en wat de kanttekening daarbij optekent.

Serie

Ik dacht aan deze inleidende opmerkingen naar aanleiding van de uitgave van het Centrum voor Bijbelonderzoek van een 17-delige serie van het O.T. Positief in het te bespreken boek is dat de Bijbel Gods Woord is; daarom zijn er ook verwijzingen naar het N.T.; dat onderstreept dus de eenheid van de Schrift. Dat laatste is een zeer belangrijk gegeven in onze dagen van Schriftkritiek. Anderzijds wil het boek een modern boek zijn. Het geeft recente inzichten ten aanzien van bijbeluitleg, structuuranalyse en de opbouw van bijbelboeken. Wat de toepassing betreft worden er ook lijnen getrokken, zo lezen we, naar onze tijd. Ook de blijvende beloften voor Israël in onze tijd komen ter sprake.

Vertaling

Pretentieus is ook de uitdrukking dat de Bijbel begrepen kan worden door hen die geen Grieks kennen en geen theologie gestudeerd hebben. Ik begrijp dat wel, maar toch herinner ik aan de Bijbel in Hebreeuws-Nederlands, waartoe besloten is in 1618/19. Er wordt gewerkt met elf verschillende vertalingen en aanwijzingen worden gegeven ten aanzien van oude handschriften. Ik heb er geen bezwaar tegen om de grondtekst van de Statenvertalers te gebruiken als standaard. Ook met de vertaling gaan we uit van de Statenvertaling. Het is niet nodig dat iedereen alle vertalingen kan vergelijken en keuze kan maken uit verschillende grondteksten en handschriften. Bovendien, kan iedereen dat?

Dit boek is bestemd voor alle kerkelijke gezindten; een wat pretentiefus uitgangspunt. Of door deze uitleg het Oude Testament voor ons gaat leven, is ook de vraag nog maar. Daarvoor is nodig de inwendige werking van Gods Geest. Wel is dit boek “geschikt voor persoonlijke Bijbelstudie en kringenwerk”, zo lezen we. Bijbellezen wordt via deze commentaren tot Bijbelstudie, wordt gezegd; we hopen dat het ook wordt tot gebed om de verlichting, de uitleg en toepassing van de Heilige Geest.

Niet waarderen

Er zijn zaken die we niet waarderen. Ik denk aan het gebruik van de Naam des Heeren met twee e's in plaats van met drie. Je hebt wel eens wat meer dingen waar je over nadenkt. Zo wordt in Genesis 1 de chaos, als gevolg van het ingrijpen van de duivel, terecht, afgewezen. Is het werkelijk zo vaag dat het woordje “Ons” in Genesis 1 betekent: iets meervoudigs in de ene God? Ik denk ook aan Genesis 3 vers 15, waar de uitleg die bij het woord Zaad naar Christus wijst direct wordt afgewezen. En zullen de eerste mensen weinig positiefs in dit vers gehoord hebben? Ook het gedeelte ‘eenmalig en herhaald’ geeft niet weer wat we menen in deze geschiedenis te horen en te verstaan. Ook had het woord erfzonde hier genoemd moeten worden. Deze geschiedenis is meer dan modelgeschiedenis.

Is de naam Adam (blz. 31), alleen maar soortnaam? Is het terecht dat deze verklaring bij het woord 'goed' eigenlijk een vraagteken zet, doordat het woord 'zegen' ontbreekt, en betekent dat dat de uitleg zegt dat er toch nog een tekort was in de schepping? Had bij de naam Eva niet meer gezegd kunnen worden? Ook de uitleg van de rokken van vellen is summier en onvoldoende. En waren die huiden voor dit doel al

aanwezig? En zijn de cherubs geen zwaardengelen, die ook de toegang versperren naar het heilige der heiligen?

Ook bij de uitleg van de naam Kain stel ik vraagtekens. Ook in Genesis 4 wordt de betekenis van het bloedige offer van Abel afgewezen als wezenlijk. Ook volgen we in Genesis 4 vers 13 een andere vertaling!

Bevinding

Bij het zweven van de Geest wordt gedacht aan een adelaar, maar niet aan 'broeden'. Op blz. 219 lees ik van de Christelijke traditie; ik spreek liever van de historie van het Christendom. Bij het noemen van de Islamitische traditie mag ook wel letterlijk staan dat we dit afwijzen. En is het terecht om te zeggen dat het offer van Izak gelokaliseerd wordt in Jeruzalem, zoals ook Christus' offer? Machpéla wordt als Makpela gespeld.

Wat betekent het dat niet alle huwelijken in de hemel gesloten worden (249)? Zelf had ik in de toepassing wel graag de parallel met het geestelijke leven gezien, wanneer het gaat om Eliëzer en Rebekka. Is het terecht op blz. 311 in zijn algemeenheid te zeggen dat God kiest voor de vernederde en beledigde? Had op blz. 305 geen verwijzing mogen staan naar de Meerdere dan Juda?

Gods Woord heeft letterlijke geschiedenissen waarbij de parallellie met het geestelijke onderwerpelijke leven duidelijk is. Zo kunnen we doorgaan, en dan blijkt dat ik in dit boek eigenlijk de bevindelijke geestelijke geloofsgang van Gods Kerk op aarde wat mis; eigenlijk mis ik dat pijnlijk, ondanks al het goede wat dit boek biedt.

Het zal duidelijk zijn dat dit boek heel veel geeft en dat geldt de bescheiden lezer (dat is de onderscheidende lezer met wijsheid begiftigd); hij zal ook het negatieve opmerken en uitfilteren.

N.a.v. Studiebijbel Oude Testament, deel 1. Het forse boekwerk omvat 1029 pagina's. De uitleg is over twee kolommen met groter en kleiner lettertype.

De serie van 17 delen kost via abonnement € 1.020,-; dat is € 60,- per deel, ofwel 5,83 cent per bladzijde, zo rekende iemand uit. Losse delen zijn verkrijgbaar voor € 72,-.

Deel 2 is inmiddels ook verschenen.

Deel 1 behandelt de bijbelboeken Genesis en Exodus; deel 2 Leviticus, Numeri en Deuteronomium.

Uitgave Centrum voor Bijbelonderzoek, Veenendaal.

www.studiebijbel.nl

Recensie

Toch heb ik nog enkele opmerkingen naar aanleiding van een recensie die ik las. Ik wil daar niet aan voorbijgaan.

Omdat het me niet om de persoon en het blad gaat noem ik alleen de zaken waar het om gaat. De kritiek zegt dat de post-Mozaïsche teksten zo worden uitgelegd dat het Mozaïsch auteurschap kan worden gehandhaafd, of eigenlijk wordt dat stilzwijgend aangenomen zonder dat te bewijzen. Ik geloof niet in een hypothese over het auteurschap van Genesis, waarbij zaken discutabel gesteld moeten worden.

Voorts wordt gezegd dat dit boek een ouderwets werk is in die zin dat het de vandaag, zo staat er, terecht opgeworpen voorvragen niet of niet genoegzaam behandelt. Ook daarin ben ik het niet eens met de kritiek, en laten we maar gewoon uitgaan van de historische betrouwbaarheid van Genesis 1-11 en niet op filosofische, hermeneutische of literatuurwetenschappelijke gronden de historiciteit betwijfelen ten gunste van de evolutie. Ik vraag me ook af wat deze zaken voor belang hebben ten aanzien van de

onbevungen Bijbellezer; ja, ik denk dat ze afbreuk doen aan het vertrouwen in wat er staat. Maar ook de theoloog moet niet denken dat deze zaken nu van belang zijn te behandelen. Het is goed het Woord te nemen zoals het tot ons komt en niet op verkeerde wijze met het Woord bezig te zijn. Ik ben van mening dat de wetenschap met de Bijbel ook niet om mag gaan zoals het met alle andere boeken doet. Toch gaat veel theologisch bezig zijn met de Bijbel daarvan uit.

Gebruik

Het boek is dus een nuttig en degelijk studieboek, waard om te gebruiken en te raadplegen, waarbij separerend exegetiseren nodig blijft en het klakkeloos naspreken van commentaren (zeker niet van één commentaar) niet goed is en tot verkeerde conclusies kan leiden; dat geldt trouwens in het algemeen voor commentaren; er is een zekere vrijheid en diversiteit van exegese. Wel is van doorslaggevend belang dat de uitgangspunten zuiver zijn.

Ds. Tj. de Jong